Анна Лахман

ФОРМИ І МЕТОДИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ В ДЕРЖАВНОМУ ПІДПРИЄМСТВІ «УКРАЇНСЬКИЙ ДИТЯЧИЙ ЦЕНТР «МОЛОДА ГВАРДІЯ»

На сучасному етапі розвитку України одним пріоритетних завдань держави є поліпшення стану здоров'я дітей, відновлення їх життєвих сил, створення відповідних умов для продовження навчального та виховного процесів, розвитку їх творчих здібностей. Вагому роль у їх реалізації відіграють заклади позашкільної освіти, зокрема заклади оздоровлення та відпочинку.

Значний досвід організації оздоровлення, відпочинку та навчання дітей, надання медичних послуг напрацьовано в державному підприємстві «Український дитячий центр «Молода гвардія».

Основними напрямами роботи в дитячому центрі є педагогічна та фізкультурно-спортивна діяльність, психологічний супровід, медичне обслуговування, організація дозвілля та інше [2, с. 6].

Центр впроваджує комплексну освітньо-оздоровчу програму «Нова генерація», якою охоплено дітей віком від 7 до 17 років. Також реалізовується ряд цільових соціально-орієнтованих програм. Загалом освітньо-виховна робота в дитячому оздоровчому центрі «Молода гвардія» включає поєднання відпочинку, праці, спорту з пізнавальною, естетичною, оздоровчою, ігровою, словесною діяльністю. Оскільки виховання в оздоровчому центрі базується на комплексному підході, то вся система роботи будується на основі ідеї співпраці педагогів-організаторів та вихованців.

Зміст, форми і методи роботи визначаються статутом центру, педагогічним колективом і ґрунтуються на принципах ініціативи і самодіяльності дітей та учнівської молоді, демократії та гуманізму, розвитку національних і культурно-історичних традицій, пріоритетності загальнолюдських духовних досягнень і цінностей.

В Українському дитячому центрі «Молода гвардія» використовують різноманітні форми роботи, а саме: фронтальні (масові), групові (гурткові) та індивідуальні.

До фронтальних (масових) форм варто віднести тематичні вечори «Вечір біля ватри», загонові чаювання, зустрічі з видатними особистостями, фестиваль «Усі ми діти твої, Україно», форум «Юні екологи». Особливу зацікавленість серед вихованців викликає екскурсія дитячим центром «Молода гвардія», яка проводиться на початку зміни, та оглядова екскурсія в місто Одеса.

Гурткова форма реалізується через такі творчі майстерні як

стилістика, театральна студія «Амплуа», «Юні фотоаматори», «Чарівна намистинка», «Квілінг», «Паперові витівки», «Леголенд» та інші. Організовуються походи до туристичного містечка, проводяться загонові справи, тренінг «Я – громадянин України», ділова гра «Подорож у світ професій», гра-вікторина «Україна у всьому», вечір молодогвардійських законів та традицій та інші.

Значну увагу приділяють таким індивідуальним формам: читання художньої літератури, колекціонування, гра на музичних інструментах, малювання.

Кожна з форм, яка використовується в закладі оздоровлення та відпочинку, вирішує не лише завдання організаці колективу, але й завдання просвіти дітей, вироблення управлінських навичок, допомагає реалізовувати не одне виховне завдання [4, с. 154].

Умови таборового життя, яке постійно змінюється, вимагає використання нових видів роботи. Серед нових форм роботи, які впроваджуються у дитячому центрі «Молода гвардія», варто виокремити такі: форум-театр або театр «пригнічених», проектна технологія, інтерактивне кафе, фотокрос та інші.

У роботі дитячого центру «Молода гвардія» використовують також великий спектр методів, які обираються відповідно мети та змісту виховання. Методи виховання спрямовані на формування й удосконалення особистості, тому врахування рівня розвитку вихованців – важлива умова ефективного використання методів виховання, що залежать також від рівня зрілості колективу [1, с. 46].

Науковці виокремлюють дві групи методів виховання:

– методи формування суспільної поведінки й організації діяльності школярів (приучування та вправи, наприклад, гра, доручення, змагання);
– методи формування свідомості (бесіди, диспути, лекції, обговорення публікацій, які надруковано в пресі, літературних творів, кінофільмів).

Класифікація методів виховання дає змогу яскравіше підкреслити специфічність того чи того методу, точніше визначити його призначення у виховному процесі.

Погляди та переконання формуються не лише за допомогою слова вихователя, а й у процесі різноманітної діяльності. Тому у виховному процесі методи формування свідомості та організації діяльності виступають у поєднанні. Поділ їх на дві групи не відокремлює методи один від одного, а дає змогу лише підкреслити більшу спрямованість однієї групи методів на усвідомлення своєї поведінки, другої − на формування її звичних форм [3, с. 65].

У процесі навчально-виховної діяльності працівники центру «Молода гвардія» використовують такі методи: бесіда, гра, вправа, приклад,

доручення, змагання, метод заохочення, дискусія, переконання, педагогічна вимога, заохочення, педагогічні ситуації, метод самовиховання, ділова гра, метод «програвання» ролей та інші. Суть методу «програвання» ролей полягає в тому, що створюється життєва або професійна ситуація, під час якої відбувається організоване і регульоване «проживання» подій. Участь у цій діяльності дозволяє вихованцям навчатися на власному досвіді.

Методи, які використовуються у дитячому центрі, спрямовані на зміну особистості в позитивний бік. Проте їх застосування веде не до безпосередніх змін особистості, а до виникнення у вихованців думок, почуттів, потреб, які спонукають їх до певних вчинків, поведінки.

Варто зазначити, що у рекреаційному закладі Український дитячий центр «Молода гвардія» напрацьований значний досвід роботи з дітьми. Широке використання традиційних та інноваційних форм та методів сприяє створенню педагогічного простору, який забезпечує умови для саморозвитку та самореалізації вихованців.

Список використаних джерел

1. Лукашевич М. П. Соціалізація. Виховні механізми і технології / М. П. Лукашевич. – К.: ІЗНМ, 1998. – 112 с.
2. Програмно-проектний підхід до організації освітньо-оздоровчого процесу в УДЦ «Молода гвардія»: метод. посіб. / Г. А. Вольчева, Ю. Ю. Філатова, Н. М. Бербер та ін.; за ред. Г. А. Вольчевої, Ю. Ю. Філатової. – Одеса: ВМВ, 2015. – 326 с.
3. Фіцула М. М. Педагогіка: навч. посіб. для студ. вищ. пед. закл. освіти / М. М. Фіцула. – К.: Академія, 2002. – 528 с.
4. Яременко Н. В. Дозвіллєзнавство / Н. В. Яременко. – Фастів: Поліфаст, 2007. – 460 с.

Соєнч Летіпов,
Сердар Довулов

ДОСЛІДНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ КОРПУСКУЛЯРНО-ХВИЛЬОВОГО ДУАЛІЗМУ ВЛАСТИВОСТЕЙ РЕЧОВИН

Численні експерименти показують, що світло має двоїсту природу: в одних експериментах яскраво виявляє хвильові властивості (наприклад, у явищах дифракції, інтерференції та поляризації), в інших – властивості частинок (наприклад, у явищах фотоефекта та люмінесценції, ефекті Комптона, досліді Боте). Нагромадження даних суперечливих фактів про властивості світла з одного боку, і постулати Бора, що пояснюють стійкість атома, – з іншого боку, вимагали однозначних пояснень.